

SELSKAPET FOR GRIMSTAD BYS VEL

MEDLEMSSKRIFT NR. 23

SELSKAPET FOR GRIMSTAD BYS VEL

MEDLEMSSKRIFT NR. 23

GRIMSTAD

Lillesand-Grimstad-Postens Boktrykkeri

1959

Forord

Etter tre års pause som har forskjellige årsaker, sender Byselskapet ut medlemsskrift nr. 23, som vi håper vil bli vel mottatt blant stedets folk, utflyttere og det seilende Norge.

Redaksjonen har tidligere henstilt til medlemmene om å skrive litt til skriftet, men dessverre uten noe større resultat. Men vi tillater oss å tro at enkelte vil huske oss til neste nummer. Det er så meget som er verd å minnes og som burde skrives ned, det er bare tiltaket det kommer an på.

Grimstad, september 1959.

G. E. Gundersen. **Birger Morholt.**

Medlemsskriftets redaksjon.

En rar historie om et kulturhistorisk hus i Grimstad

Av B. M.

Grimstad har grunn til være tilfreds med sitt verdenskjente Ibsenhus, engang «Svaneapoteket» i Østregate 13, hvor Henrik Ibsen var apotekerlærling fra 1847 til 1850, og bl. a. skrev sitt første drama «Catilina». Men da han som 16-åring kom til Grimstad i 1844 var han først tre år i lære hos apoteker Jens Aarup Reimann i Storgaten nr. 75. Grimstad fikk således den spesielle opplevelse å ha to Ibsenhus helt til 1956, men så var det også slutt. Da møtte Reimannhuset sin skjebne, og det er om dette forhold denne artikkel handler.

Hus til nedrivning

Den 3. mai 1955 skrev de daværende eiere av Storgaten nr. 7 (Reimannsapoteket nr. 75), — Tønnevolds Rederi A/S, følgende brev til Grimstad formannskap:

«På grunn av våre nåværende og fremtidige byggeplaner med hensyn til Postverket og våre egne kontorer, ser vi oss nødsaget til å selge Storgaten nr. 7 til nedrivning.

Da jo dette hus i høy grad knytter seg til Ibsens Grimstad-tid, og derfor ikke har liten historisk verdi, vil det for mange av byens folk virke galt om det skulle raseres og helt fjernes fra byens ansikt.

Før vi bestemmer oss for å selge huset til nedrivning, finner vi først å ville tilby huset til Grimstad kommune som gave, da vi går ut fra at kommunen ville være interessert i å sette huset opp et annet sted som f. eks. til museum. Da det fra vår side haster meget med å få fjernet huset, — det må nemlig være borte innen

ett år, — vil vi gjerne få kommunens svar så snart som mulig.»

Grimstad formannskap laget i møte 15. august 1955 denne enstemmige innstilling:

«Grimstad kommune takker Tønnevolds Rederi A/S for tilbudet. Da huset ikke kan tilknyttes Ibsenhuset og Bymuseet, og da det heller ikke rasjonelt eller økonomisk forsvarlig kan bevares som et isolert Ibsenminne, beklager en å måtte avslå rederiets tilbud.»

Den 18. oktober samme år behandlet Grimstad bystyre formannskapets innstilling og besluttet enstemmig, etter forslag av ordføreren, å utsette saken.

Formannskapets holdning vekker internasjonal oppmerksomhet

Formannskapets negative holdning i forbindelse med Ibsenhus I, resulterte i høylydt forundring, ikke bare i Norge men også i andre land, spesielt Sverige og Danmark. Med andre ord, — formannskapets innstilling til bystyret om ikke å overta det gamle Ibsen-apotek ved Jernbanestasjonen, vakte internasjonal oppmerksomhet. Eierne av huset, Tønnevolds Rederi A/S, mottok endog tre tilbud fra interesserte kjøpere i Sverige. Og den svenske forfatterinne og journalist Ingeborg Bjørklund Wexell reiste sporenstreks til Grimstad for å orientere seg om forholdene, da hun i Stockholm leste om at et av de to Ibsenhus i Grimstad skulle rives. Hun foreslo «Ibsenhus I» innkjøpt til bolig for norske og utenlandske forfattere, — et litt luftig forslag som bare en der var helt ukjent med de lokale forhold, kunne tillate seg. Men velment.

Til orientering for bystyret utarbeidet byingeniøren overslag i to alternativer for eventuell flytting av den ca. 250 år gamle bygning i Storgaten hvis grunnflate var 9,80 x 10,30 meter, eller omkring 100 kvm. Det ville koste ca. 40 000 kroner å sette huset opp på Havnevesenets tomt vest for Sorenskrivergården, og 65 000 kroner ved Jørgen Bangs gate.

Riksantikvaren beklager

Under et opphold i Ibsens fødeby Skien, 19. august 1955 uttalte riksantikvaren seg til «Telemark Arbeiderblad» og sa bl. a.: «Det er meget beklagelig at Reimanngården i Grimstad der Ibsen i sin

tid arbeidet, må rives. Gården er dessverre ikke fredet, så vi kan ikke gripe direkte inn, men vi skal likevel se hva det kan gjøres med saken. De 30 000 kronene som skal til, er ikke noen stor hindring, det kommer mere an på hvor vi skal flytte den, og slike ting. Men vi skal som sagt se hva som kan gjøres, det ville være synd om dette Ibsen-minnet skulle bli helt borte.»

Dr. Einar Østvedt sa ved samme anledning at Ibsenforbundet i Skien ville støtte en eventuell henstilling fra Grimstad om at huset må bli reddet.

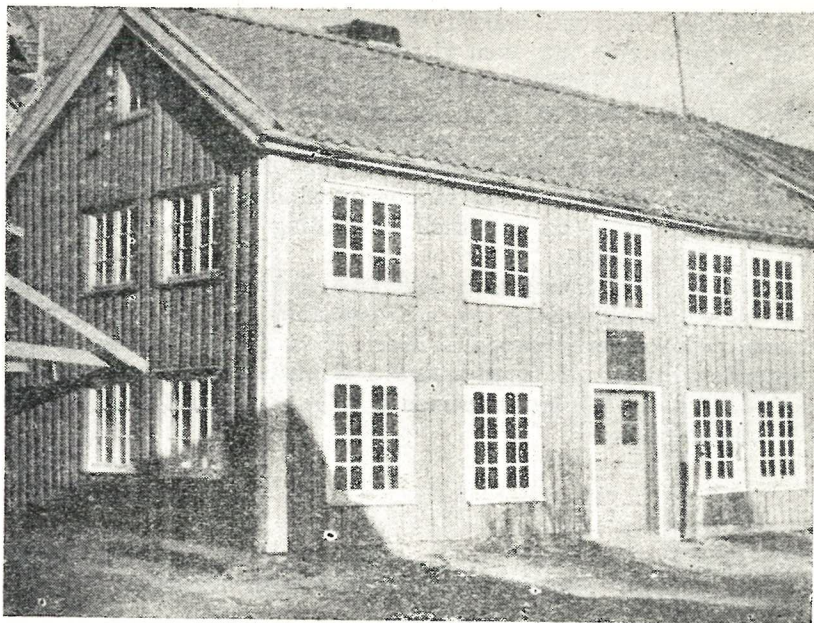
Blant utenbys aviser som forsvarte Reimanngårdens eksistens var «Fædrelandsvennen» og «Aftenposten». En av Aftenpostens kulturmedarbeidere, journalist Karl Haugholt hadde en omfattende artikkel om Ibsen-minnet i Grimstad som stod i fare for å bli rasert, og konkluderte med å si at «det bør lykkes å redde Reimanngården».

Den Norske Forfatterforening reagerer

Styret for Ibsenhuset i Henrik Ibsensgate, (tidligere Østregate), anså det som et kulturelt tilbakeslag å miste Reimanngården og søkte å lage mosjon for å verne «Ibsenhus I» mot rasering. Det ble satt i gang en innsamling som ga negativt resultat, det vil si mislykket fra først til sist. Et lyspunkt var det derimot at skipsreder Jørgen Bang stilte en tomt ved Lillesandsveien til disposisjon, i tilfelle huset skulle flyttes. Styret for Ibsenhuset i Henrik Ibsensgate kontaktet også Den Norske Forfatterforenings formann, forfatteren Hans Heiberg og hadde en konferanse med ham på gjennomreise i Grimstad. Han tok også Reimanngården i øyesyn og fant bygningen meget interessant.

Den Norske Forfatterforening ved formannen sendte den 24. januar 1956 styret for Ibsenhuset og Grimstad Bymuseum følgende brev:

«Styret i Den Norske Forfatterforening slutter seg helt til tanken om at dt første Ibsen-apoteket bør bevares. Henrik Ibsen hadde sitt arbeid som apotekerlærling og sin bopel i dette huset fra 1844—47, tre viktige år av dikterens ungdom. Vårt land har ikke mange håndgripelige minner om Henrik Ibsen, en av ver-

Ibsenhuset (Reimann-gården) i Storgaten samme dag rivingen tok til

Fot. Sverre Næsbu

dens største dramatikere gjennom tidene, og det ville være et følelig tap om det gamle apoteket i Grimstad måtte rives.

Den Norske Forfatterforening har ikke pengemidler til å bidra til bevaringen, da foreningens fonds og inntekter helt skal brukes til beste for levende forfattere. Men hvis Ibsen-apoteket blir flyttet og det innredes som æresbolig for en fortjent forfatter, vil Den Norske Forfatterforening kunne gi et boligbidrag til den forfatteren som får bo der.»

Noe mer enn dette brev ble det ikke fra den kant.

Resultatløs søknad om statsbidrag

Styret for Ibsenhuset og Grimstad Bymuseum sendte en søknad til Norske Museers Landsforbund om et statsbidrag på 10 000 kroner til flytting av «Ibsenhus I».

Søknaden ga ikke annet resultat enn et sympatisk brev av 1. mars 1956 fra Statens Museumdirektør, Eivind S. Engelstad,

hvori han spurte om man i Grimstad hadde funnet frem til noen finansieringsordning som gjorde det mulig å redde bygningen uten bidrag fra staten.

Det hadde man jo ikke, og så gikk saken sin skjeve gang på vei mot tilintetgjørelse av Reimannapoteket i Storgaten.

Endelig avgjørelse av bystyret

I mellomtiden var et nytt bystyre trått i funksjon og dermed også et nytt formannskap som i møte 12. mars 1956 fikk til behandling «Huset på Storgaten matr. nr. 7».

Fra det forrige formannskap forelå følgende innstilling: «Kommunen takker Tønnevolds Rederi A/S for tilbudet. Da huset ikke kan tilknyttes Ibsenhuset og Bymuseet og det heller ikke rasjonelt eller økonomisk forsvarlig kan bevares som et isolert Ibsenminne beklager en å måtte avslå rederiets tilbud.»

Tønnevolds Rederi A/S har senere tilbudt å rive huset på Storgaten matr. nr. 7 og impregnere og merke materialene.

I henhold hertil innstiller det nåværende formannskap enstemmig til bystyret at kommunen stiller lagerpass til disposisjon for materialene i lageret på Ibis.

Ordføreren forutsetter at materialene blir kommunens eiendom.»

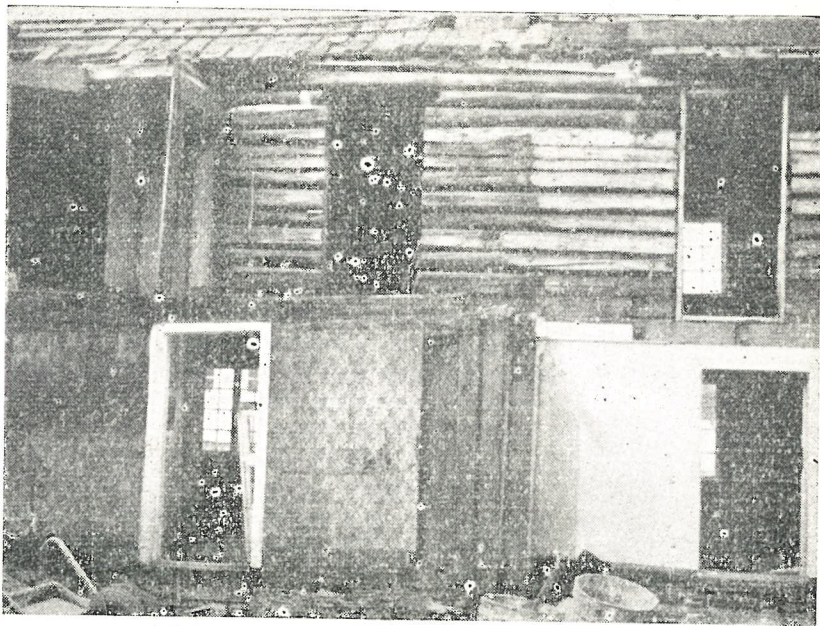
Den 20. mars 1956 vedtok bystyret enstemmig formannskapets innstilling. Det var få som hadde ordet i sakens anledning. Ordføreren's tilleggsforslag ble vedtatt med 11 mot 10 stemmer og oppnådde ikke kvalifisert flertall. Det måtte således til ny behandling i bystyret.

Ordføreren's tilleggsforslag om materialene ble i bystyremøte 11. april vedtatt med 13 mot 8 stemmer.

Derned var Reimann-apotekets skjebne avgjort og Grimstad et Ibsen-minne fattigere. Nå sto bare rivingen og materialenes impregnering igjen. Og om ikke så lenge ville den minnetavle som på Hans Hansen Rep's initiativ i 1907 ble plasert over hovedinngangen, bli fjernet. (På den frigitte tomt og nabo-arealet hvor det såkalte Jørgen Peder Eriksens hus sto, er det nå reist et tresjes betongbygg.)

Rivingen av Reimannapoteket tar til

Sommeren 1956 gikk man i gang med rivingen av Reimanngården, et arbeid som Tønnevolds Rederi A/S bekostet. Men først

Baksiden av huset under nedrivningen. Til venstre sto trappen som førte opp til apoteklærling Henrik Ibsens sovekammers.

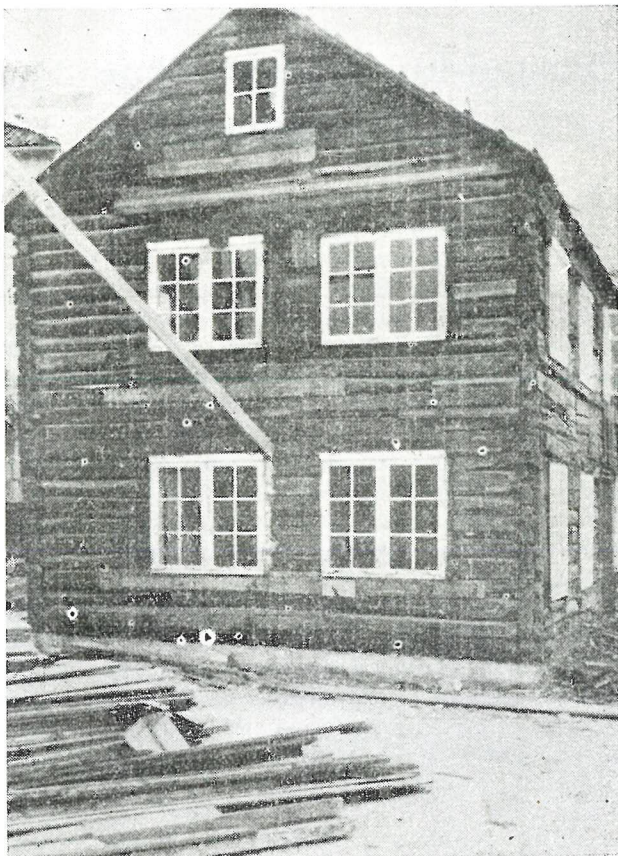
ble huset oppmålt av arkitekt Fiane, under tilsyn av fylkeskonservator Ugland, Arendal. Entreprenør Thorbjørn Selaas hadde rivingen. Da huset var temmelig defekt, bød arbeidet på mange vanskeligheter. Årene hadde ikke gått sporløst hen over det engang så staselige og særpregede hus fra skipsbyggings- og seilskutetiden i Grimstad. Ved fjerning av et skap kom man over den opprinnelige trappeoppgang til den unge Ibsens soverom i 2. etasje, hvor også gulvplankene var de opprinnelige. Etter å ha tatt bort noe tapet i selve apotekrummet i 1. etasje, kom det til syne rester av rosemaling og annen dekor. Rivingen av huset med tilbygg var meget omfattende og tok lang tid, og var forsåvidt en vanskelig oppgave for de som var satt til å utføre den.

Etter at tømmer og annet materiell var nummerert og impregnerert, ble hele stasen lagret i kommunens hus på Bie. Og der ligger det nå hermetisk behandlet og dypfrost, og venter på en ny

sjanse til heder og verdighet i sin særegne og omtumlede tilværelse.

Endelig står det tilbake å notere at Norsk Folkemuseum gjorde en henvendelse til ordføreren i Grimstad med forespørsel om museet kunne overta materialene for å gjenreise Ibsenhus I (Reimanngården) på Bygdøy. Ordføreren svarte at dette måtte bystyret eventuelt avgjøre.

Det ble med forespørselen.

Veggen mot sydost og det lille smug ved Jørgen Peders eiendom like etter at kledningen er fjernet

Grimstad-kunstneren Arne Stømne i fremgang

Maleren Arne Stømne, født i Grimstad og nå bosatt i Skien, slo ifjor gjennom for alvor som utøvende kunstner og gjorde seg fordelaktig bemerket. Grunnen var at han fikk antatt 3 malerier på Statens Høstutstilling og at Nasjonalgalleriet og Utenriksdepartementet hver kjøpte et av arbeidene.

Men Arne Stømne var ikke kommet sovende til suksessen, det lå et målbevisst og intenst arbeid bak, spekket med slit, forsakelse og skuffelser. Om ikke alle i Grimstad i tankene har fulgt ham på hans vei, er det dog enkelte som har gjort det, og ønsket tillykke. I Skien var begeistringen spontan og omfattende, og formannen i Skiens Kunstforening brukte uttrykket sensasjon.

I vinter oppholdt Stømne seg i Spania som følge av et statsstipendium. Tidligere har han foretatt kortere studie-turer til Danmark, Belgia, Frankrike og Italia. Han er sønn av gartner Olaf Chr. Stømne og hustru Theresia, født Pettersen. Når det gjelder tegning og maling har han forresten litt å slekte på, en onkel av ham som reiste til Amerika i sine unge år, ble en kjent marinemaler. Enkelte Grimstad-folk av den eldre generasjon vil sikkert huske et nydelig maleri av en skute i storm han sendte hjem til sin fødeby og lot utstille i et forretningsvindu.

80 år siden Landvik-kanalen ble bygd

Det er 80 år siden Landvik-kanalen ble tatt i bruk, og den første større tømmerflåten gikk ut mot havet. Dette skjedde 1879. Men det var i 1876 man tok til å grave ved dammen i Strandfjorden etter den planen ingeniør Veddeler hadde utarbeidet. På en banke bygde man en dam, hvorved det ble et vannfall på 9 fot. I nærheten sto et større møllebruk.

Da man rev dammen forsvant også fossen. Reddalsvannet og Landvikvannet sank ca. 9 fot og senkingen resulterte i at ca. 1300 mål jord ble innvunnet, det meste omkring Reddalsvannet. Arbeidsomkostningene kom på 83 600 kroner, et temmelig stort beløp i den tid.

Noen år gikk dambåten «Tryg» i rute Reddal—Engekilen—Grimstad.

Landvikmannen L. T. skrev så tidlig som i 1875 en vise om «Dammens Utgraving», som vi gjengir her. Den har samme tonefølge som «Den Ti du Astri so mykkjet held av meg». For salg lot L. T. visen og en sang om 17. mai trykke i C. Rosenkildes Bogtrykkeri.

Elømande Dal millom solgjylte Nutar
Hugjen vaar vinn du kvareinaste Dag;
Stødt vil me vona, at Gjentor og Gutar
Her veksa fram utav gjildaste Slag.
Berre fyr Dammen me hava ei Sut,
Vilde so gjerna faa grava han ut.

Daa skulde Vatnet fraa Aakeren strøyma,
 Havet fyr slikt heve mykketgodt Rum;
 Daa slapp vel Jordi meir liggja aa drøyma,
 Svindt vilde Folkjet faa snu henne um.
 Berre fyr Dammen me hava ei Sut,
 Vilde so gjerna faa grava han ut.

Daa slapp me længje paa Eimbaaten venta,
 Nyt ifraa Byen han bar med seg fram;
 Alt det me sælgja, han sjølv vilde henta,
 Baksa i Grøvene var daa ei Skam.
 Berre fyr Dammen me hava ei Sut,
 Vilde so gjerna faa grava han ut.

Laksen han fær uti Fjorden aa svinga,
 Vilde so gladelig upp til os sjaa,
 Men yver Stemmen han orkar 'kje springa,
 Det kan me slet inkje undrast oppaa.
 Berre fyr Dammen me hava ei Sut,
 Vilde so gjerna faa grava han ut.

Det var ein fagnaleg Arv, skal eg lova,
 Til deim som etter os byggja aa bu;
 Vyrndnad og Heider me fek fyr til Gaava,
 Minnast dei vilde os, det maa du tru.
 Berre fyr Dammen me hava ei Sut,
 Vilde so gjerna faa grava han ut.

Molland og Tjore dei skal oss 'kje nægta.
 Vegjen til Havet, han lyt væra fri.
 Vatnet og Sjøen ihop me vil hægta,
 Det skal du sjaa, um du lever ei Ti;
 Daa fær me Hugnad fyr heile vaar Sut,
 Det kan du helsa vaar Amtman og Fut.

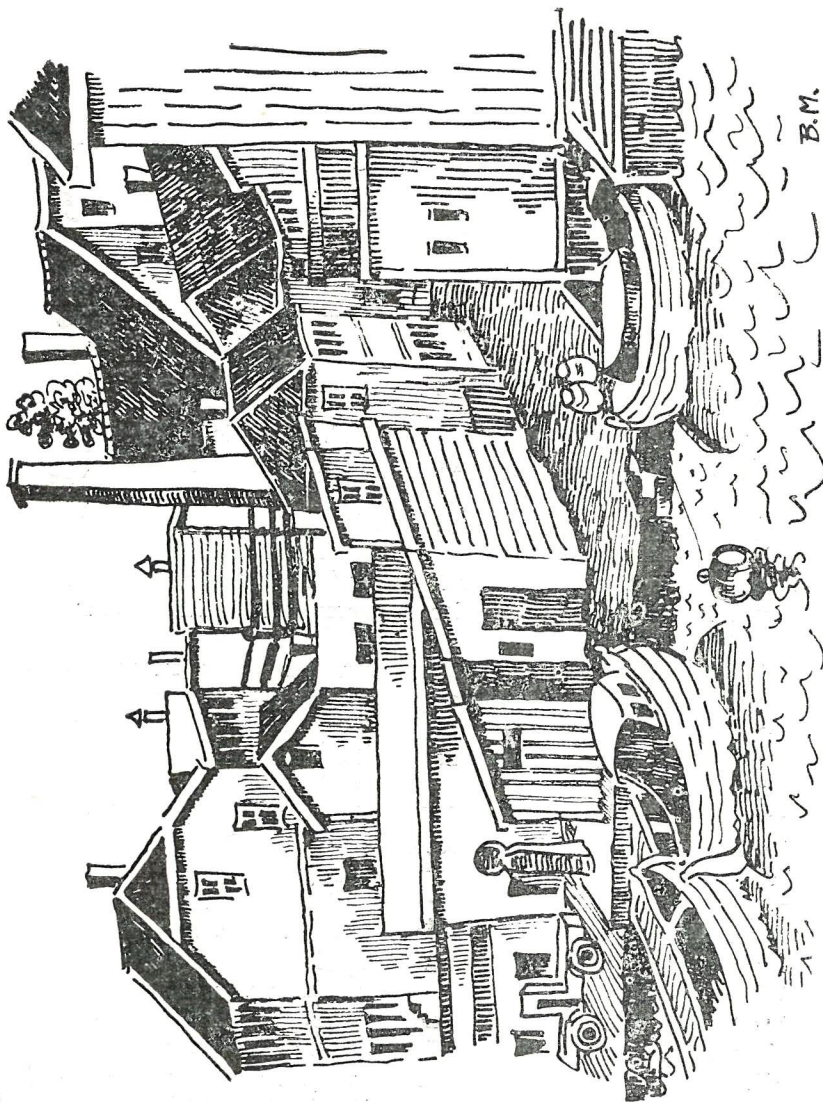
God venn av Grimstad og Byselskapet borte

Siden forrige nummer av Byselskapets medlemsskrift kom ut, er en av dets flittigste og mest skattede bidragsytere gjennom et langt tidsrom, tolldistriktssjef Gerhard von der Lippe, Kristiansand, avgått ved døden. Han ble 83 år gammel.

Gerhard von der Lippe var født i Grimstad. Allerede 15 år gammel gikk han tilsjøs med bark «Polykarp» og tok eksamen ved Sjøkrigsskolen 7 år senere. Han seilte et år som styrmann i Christian Michelsens rederi, men gikk så inn i toll-etaten i Kristiansand i 1898 som assistent, ble tolloverkontrollør i 1909 og fikk i 1912 ansettelse som tollinspektør i Tromsø. Han kom tilbake til Kristiansand i 1922 og ble sjef for tollvesenet i Agder-fylkene. Han sluttet i 1943.

Også utenom sitt yrke var Gerhard von der Lippe en meget aktiv mann. Han innehadde mange tillitsverv og fikk satt ut i livet flere betydningsfulle saker, både i Tromsø-tiden og i Kristiansand. Han besatt en enestående vitalitet, og hadde også lett for å onngås folk.

Gerhard von der Lippe var glad i sin fødeby Grimstad og benyttet enhver anledning til å besøke den. Som barn opplevet han seilskutetiden og så de mange skipsbyggerier i Grimstad-distriktet på nært hold. Han var sønn av bestyreren av Agders Assuranseforening cand. philos. Jakob von der Lippe. Selv hadde Gerhard von der Lippe vært tilsjøs, følt slitet og romantikken på nært hold, og kunne sitt metier fullt ut. Han var en ypperlig skribent, og vi i Grimstad kjente ham best fra Byselskapets medlemsskrifter under pseudonymet «Gert Sailor». I 1946 utga han en bok «Bidevind og godt fullt», med undertittel «Minner fra seilskutetiden». Hans minne vil lenge leve i Grimstad, og Byselskapet er ham stor takk skyldig.

B.M.

Fløistads brygge ved «Tollbua»

Fløistads brygge

«Fløistads brygge» er ikke av store dimensjoner men likevel kjent av alle Grimstadfolk. Den ligger mellom Smith Petersens brygge og «Tollbua» og har «almeningen» til nærmeste nabo. «Almeningen» hadde sin store misjon i gamle dager, — det var der byens hester fikk seg et forfriskende bad i sommervarmen. Det var dengang Ola Stene drev som skysskaffer og gamle, ærverdige Skjulestad kjørte varer til byens kjøpmenn. Det var andre og mer romantiske forhold i Grimstad like etter århundreskiftet enn nå tildags. Når det kom kullkuttere til kjøpmann Fløistads forretning eller til Due hadde vi unge en viss underholdning ved å se på lossingen som var et slit for de flinke karene som utførte den. I guttedagene hendte det også at en seilskute ankret opp under Biodd-landet, ved Odden eller Tønnevolds brygge. Isachsens dampskip «Helga» og «Gyda», ankret gjerne opp utenfor Smith Petersens brygge. Det forekom også at krana på tollbodbrygga ble brukt til annet enn å sitte på. Det kunne komme inn en livbåt med et eller annet som skulle fortolles, og da måtte den store dørén med løvmerket over, på husets forside, åpnes. Men nå da Grimstad tollstasjon er blitt litt av et bruk under Arendal, — det er formelig vondt å nevne denslags, — kan en ha godt av å rote opp i gamle minner. La oss også nevne navn som tollstedsbestyrer Holst og Ellefsen og Bing, prektige mennesker som satte sitt preg på livet nede ved bryggene.

Ser en tilbake på saker og ting, husker en samtidig andre mennesker en møtte, f. eks. Tønnevold som drev en slags agenturforretning i det hus Fløistads kolonialforretning nå er. Jac. Tønnevold var den siste mann i Grimstad som gikk med høy flosshatt

til hverdags. Bare det er verd noen linjer i Byselskapets medlemshefte.

Men tilbake til Fløistads brygge og dens atmosfære, — den ble i sin tid benyttet til annet enn kommersiell handel ogandel. I hjørnet ytterst mot havnen ble det ofte av en tørstig vandrør eller ditto lokal original tømte en flaske øl eller rabarbravin til fattig trøst og husvælelse. Konsumentene var av den mening at ingen så dem, bare de vendte ansiktet mot veggen og ryggen mot havnen. Men det var nå alltid folk på Dampskipsbrygga i de dager dengang «Motala», «Eidanger», «Agder», «Alfen», »Trafik» og «Dronningen» var tidens dominanter langs den sørlandske kyststrekning.

Hus br.nr. 1, Grimstad

«Det er byens eldste hus» fortalte vi hverandre, når vi i vår lek i guttedagene passerte br.nr. 1 ved Ferjestasjonen. På Bioddén var det den gang mange gutter og jenter og leken fremfor noen var «Ho hai». Når vi så skulle avgårde for å gjemme oss for det andre partiet, ble det som oftest å løpe på forsiden av br.nr. 1 for å finne skjulested enten i den sjøbua som stod på Dueodden eller ved Søllings minne, som den gang stod utenfor A. Boe Amundsens havegjærde. Eller også løp vi strandelangs og kom opp i «Stranda. — så kalte vi den smale passasjen mellom Dues og Viks eiendommer. Den gamle fiskebu på Dueodden disponertes av Mads Hansen, som hadde sine teiner og fiskeredskaper der. Som regel var den stengt, så gjemslet ble da under bua, men av og til var den åpen, og da var det fint gjemslet mellom alt det som var inne i den. Når vi da lå og ventet på å bli funnet av det andre parti, var det vi talte om Abrahamsens hus — nr. 1 og da var det rimelig at vi unger ikke kunne tenke oss annet enn at huset var det eldste i byen. At vi også av og til kunne høre uttrykket «Bornholmere» om Biodd-folk festet vi oss ikke så meget ved og navnet Dueodden reflekterte vi ikke så mye over heller. Konsul Due med familien bodde jo i nærmeste nabolag så vi gikk nok ut fra at navnet hadde forbindelse med ham og hans familie. Og det tror nok folk flest også i dag.

Men navnet «Dueodden» skriver seg fra annet hold, selv om det kunne synes rimelig at det skrev seg fra og hadde forbindelse med en familie som i flere generasjoner hadde bodd i byen.

Uttrykket «Bornholmere» om folk fra Bioddén og navnet på odden, som i gamle karter benevnes «Lille Bioddén» skriver seg

fra seilskutetiden — fra den gang skutene hentet trelast i havnene i Den Botniske bukt, som den het før den ble til Bottenhavet. Mange av våre skuter hadde noen harde turer nedover Østersjøen, senhøstes som det ble mange ganger. Å komme i le bak Bornholm og å kunne ligge der i relativt fred og ro og reparere skader på seil og skute, har nok for mange vært som å komme hjem til den lune Grimstad-fjord. Og når de så, etter å ha levert lasten sin i England var vel fremme i Grimstad etter lossing av kull til en av byene i Sør-Norge, gikk i opplag for vinteren med Biddan som skjerm for østan og nordosten, da har de nok husket på Bornholm og sørspissen der «Dueodden». Og så har de kalt folket på Biddan for Bornholmere og Lille Bieodden for Dueodden.

Men så var det hus brann nr. 1. Da Norges Brannkasse for mange år siden begynte å taksere byens eiendommer for å få dem inn i «Landets almindelige Brandkasse» begynte den altså på Biddan og derfor ble Abrahamsens hus br. nr. 1.

Tomten ble i 1848 solgt av sorenskriver Voss til Nils Abrahamson som bygget huset. Etter ham overtok sønnen Abraham eiendommen. Han var lite hjemme. Var tilsjøs og var mange år i Amerika. 1. etasje i huset ble derfor bortleid. I 2. etasje bodde frøknene Abrahamson. Emma, Nikka og Rikka. Hos dem bodde og vokste opp rørlegger Jens Jensen eller som han vanligvis kalles Jens Abrahamson. For ham som fra guttedagene vanket i verkstedet hos mekanikus Pedersen var det jo helt naturlig å fortsette i faget og det har han holdt på med i hele levetiden. Jens var søstersønn til frøknene Abrahamson og bodde hos dem så lenge de levde. Som unger syntes vi de var strikse og pripne, men når en tenker over det nå, var det neimen ikke rart at de av og til mistet tålmodigheten og ba oss holde oss vekk fra deres enemerker. Vi plaget dem med å løpe foran huset, gjennom gården (over gårdsplassen) og haven deres med alle sine rips- og solbærbusker var et ideelt gjemmeded. At bærene om høsten kunne være en medvirkende årsak til å gjemme seg der, kan nok tenkes.

Det var frk. Nina Abrahamson som bestyrte «Børnehjemmet», som det kaltes. Det holdt til i Bangs murgård, nåværende teoribygningen på Sørlandets tekniske fagskole. På Børnehjemmet var anbrakt både foreldreløse barn og også noen som hadde mistet sin mor. Det var behov for et slikt hjem, da tuberkulosen herjet stygt og mange sjøfolk kom vekk på sjøen.

Nils Abrahamsen som bygget huset var skipper og hadde vel som de fleste skipperne fart mye på Østersjøen. Uttrykket Bornholmere og navnet Dueodden skriver seg sannsynligvis fra omkring midten av forrige århundre, da mange sjøfolk bygget seg hus på Bie-odden.

Etter frøknene Abrahamsens død, ble huset solgt. Christ. Gundersen solgte endel av haven til konsul Thomassen, som derved fikk innkjørsel til garasjen. Nåværende eier er Christ. Gundersens barn, fru Paula Hatton, Per Gundersen og Johan Gundersen.

geg.

Hans Hansen - Rep

I grunnen burde vi i forrige hefte av medlemsskriftet hatt en artikkel om Rep., idet det den 21/10 1956 var 50 år siden bautæen over Terje Vigén ble avduket på Fjære kirkegård.

Det lever ennå mange som husker den strid som oppstod da Hansen begynte sitt arbeid for å reise Terje Vigén dette minne. Og det huskes godt hvordan Hansen fartet rundt i distriktet for å få uttalelser fra gamle folk som hadde noe å fortelle om helten i Henrik Ibsens berømte dikt. Og det var sannelig litt av et arbeid! På den tid var det ingen busser å ta, så det ble helst å ta benene fatt, hvis han da ikke på de lengre avstander leide hest og karjol.

Våre to aviser var som rimelig meget opptatt av saken og de fikk mange innlegg både for og imot. Disse innleggene ble lest med stor interesse av både gamle og unge og diskusjonen gikk høyt i byen og distriktet.

Hansen var utrettelig i dette sitt arbeid og det er ganske interessant å lese hans lille publikasjon av 1906, hvor han redegjør for arbeidet og bakgrunnen for det. I heftet er også medtatt de bekreftelser han fikk fra gamle folk, som husket det lille trekors med «Thærie Wiighen» bak Fjære kirke.

På forsiden av publikasjonen er billedet av bautæen med Hans Hansen ved siden og sist i heftet er Karl O. Knutsons tale ved avdukingen av bautæen trykt in extenso.

Hansen var den gang en forholdsvis ung mann og det må ha vært en tilfredsstillelse for ham å vite at storparten av byens og Fjæres befolkning var med ham i hans arbeid og var glade med ham, da bautæen endelig stod på Fjære kirkegård der hvor det lille brett med «Thærie Wiighen» i sin tid stod. Det var nok en stolt Hans Hansen som den dag stod ved siden av bautæen.

Hans Hansen var litt av en original.

Han hadde drevet med litt av hvert, men han regnet seg vel nærmest som maler. I det fag hadde han et godt forbillede, da hans far, Laurits Hansen, drev malerforretning her og dessuten

var meget flink med penselen ellers. Vi har flere av hans landskapsbilleder i byen, bl. a. ett på bymuseet og ett på det komm. kontor. Hans Hansen hadde således gått en god skole.

De senere år drev han som avismann og hans signatur «Rep.» var vel kjent. Det som kanskje ved siden av hans arbeid med Terje Vigens bauta gjør at så mange vil huske ham, er imidlertid hans utrettelige arbeid for at 17. mai skulle feires på god gammeldags vis med barnetog, folketog og alt det som hørte til feiringen av nasjonaldagen. Det gav han aldri opp og selv i øsende regnvær var han i spissen av toget iført floss og sjakett. Ja, et år, som det var umulig å få musikk gikk han med som trommeslager, for marsjere skulle vi og takten måtte markeres selv om det bare var en enkel tromme til det.

Han var da også i en årrekke formann i 17. mai komiteen og var ivrig opptatt med dette fra tidlig morgen til sent på kveld. Det var endel år at interessen for 17. mai var svært liten og det er sikkert at Hansen reddet 17. mai feiringen for skolebarna mange ganger.

Hansen bodde lenge i et lite hus som stod i hagen til nåværende baker Larsens hus i Vestergaten — litt ovenfor Nygaten. Da det ble revet bygget han ved gode venners hjelp det lille hus på Høyvarde, hvor han levde resten av sin tid. Det ble revet i år.

Han var som nevnt litt av en original og det var mange som ikke likte hans livsførsel. Han var som kunstner litt av en bohem.

Tross alt kan en si at Hansen har satt merker etter seg i vår by. Han var bypatriot på sin hals og kjente byen og folket som få og at han var glad i alt sammen viser han i sin Grimstadsang, hvor han tolker sin kjærlighet til byen med alle dens gater og streder. Og Hansens Grimstadsang vil bli sunget langt fremover i tiden.

geg.

Vi minnes en Grimstad-sjømann med 45 år på sjøfartsboka

Styrmann Gustav Sørensen

Blant den eldre generasjon er det mange som husker styrmann Gustav Sørensen på Fladen, som døde for endel år siden. Han var en typisk representant for sjømannsstanden med 45 år på sjøfartsboka, som det heter. Han hadde seilt med over 20 Grimstad-skuter, foruten mange fremmede skip.

Det er slike prektige sjømannstyper som Gustav Sørensen og den tid han levet i, vi har grunn til å minnes, spesielt nå da den siste norske seilskute, skoleskipet «Sørlandet» har fått installert motor. Gustav Sørensen var født i Kristiansand 2. august 1856 av foreldre Tom Nikolai Sørensen og hustru Sille Thomine. Hun var datter av Ole Nilsen som var feiermester i Grimstad før Biedemanns tid. De hadde fire barn, Søren, Gustav, Ole og Tom som alle ble sjømenn. Da Gustav var 2 år, flyttet familien til Grimstad.

Gustav gikk tilsjøs like etter han var konfirmert, med bark «Lektor Schweigård», reder enkefru Pettersen. Skipperen het Langfeldt og var fra Ny Hellesund. En dekksgutthyre var dengang 14 eller 16 kroner måneden, etter som gutten var liten eller stor. Gustav var liten. Matroshyren var sjelden over 20 kroner måneden, men selv med familie klarte man seg bra. Det er nesten ikke til å tro. Den første langfartsskute han passerte linjen med, var «Søridderen», tilhørende Børresens rederi og ført av Jon Persen. Men før hadde han vært med Bangs «Tordenskiold» som seilte på England og Amerika.

Gustav Sørensen ble styrmann i 23 års alderen med «Lorma» av Fevik. Senere seilte han som styrmann med et utall av skuter og mønstret på de utroligste steder, f. eks. Guadeloupe, Vest-India, Havre, Liverpool og Sidney. Lillesand var siste by han mønstret av i. «Jola» var nemlig den siste skute han var forhyret med i 1917. Vi har glemt å nevne at han seilte med «Memento» av Bangs rederi i 9 år. I hans lange sjøfartstid opplevet han tre forlis, ved den engelske kyst, i Franskebukta og på Sydhavsøyene. Kostholdet tilsjøs dengang var så som så, og på langturene led mannskapet vondt. Selv om kjøttet var utskjemt måtte man spise det. Det var lite ferskvann til mat og drikke, og man fikk ikke anledning til å vaske seg hver dag. Den lengste sjøreise hadde han med «Memento» som brukte 3 1/2 måned fra Gottenburg til Punta Arenas i Mageljanstredet.

Da undertegnede talte med styrmann Gustav Sørensen i 1934, — han var da 78 år, — fortalte han om en morsom opplevelse han og skipskameratene hadde ombord i «Sofie» ned på Sydhavsøyene. En vakker dag lå de og seilte mellom øyene da de ble oppmerksom på et fremmed skip som de etter lang overveielse mente måtte være en sjørøver. Dette var jo ikke noen ukjent hendelse i den tid. «Sofie» og den fremmede skonnert kom omsider

nærmere og nærmere hverandre og folkene ombord i den fremmede sjøfarer skjønte visst at «Sofie» tok dem for sjørøvere. Da skonnerten hadde passert «Sofie» om akter og således sett at den hørte hjemme i Grimstad, hørte Sørensen og mannskapet forøvrig en kraftig røst som sa: Dere tar kje være redde, her er Fjærsogninger ombord!

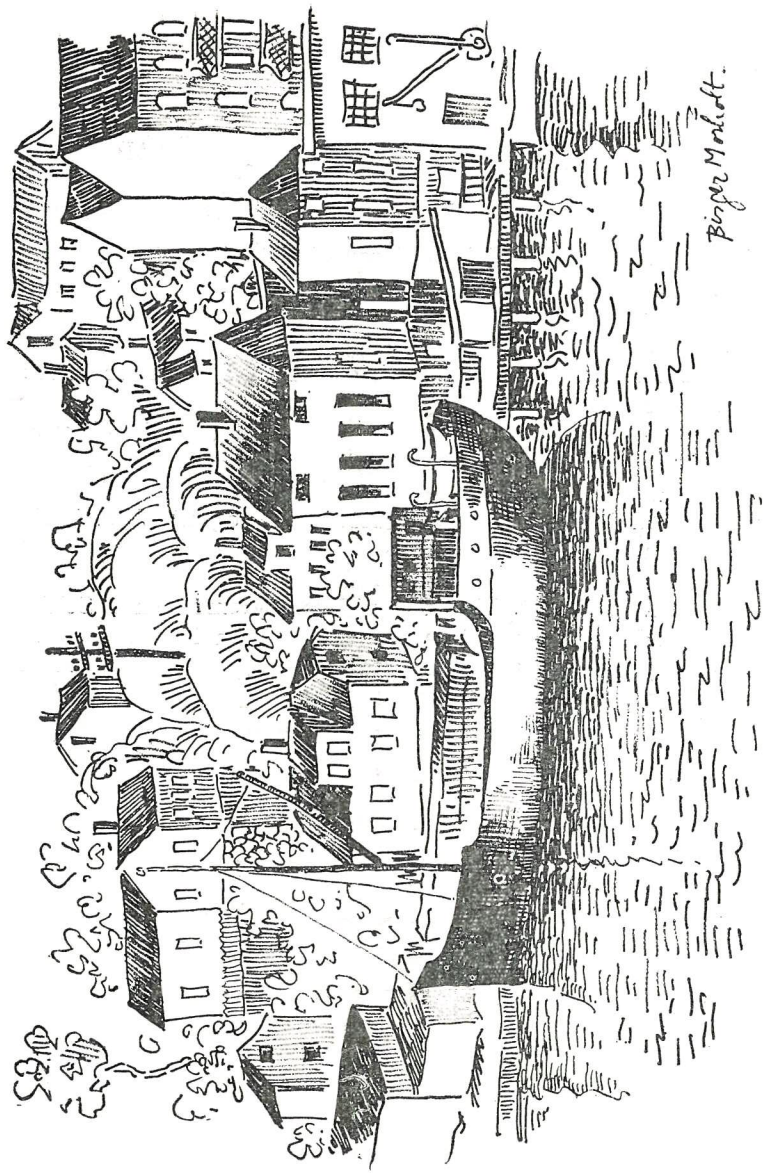
Det viste seg at skonnerten var hjemmehørende der nede og gikk i en slags passasjerfart mellom øyene og at Fjærsogningen som var en sønn av Bernt Tøraplassen hadde vært forhyret med den i flere år. Han var den eneste fremmed ombord.

bm.

M. P. Molland i erindring

Kjøpmann Mathias P. Molland som døde i 1957, 76 år gammel, satte sitt preg på Grimstad gjennom et langt liv. Foruten å være en fremragende forretningsmann, var han en stor kulturpersonlighet, og med et lokalkjennskap og en hukommelse utenom det vanlige. Få kunne fortelle en historie som ham, eller sitere et nasjonalt vers av en av våre store lyrikere.

Laura Rejersens jernvareforretning som han var innehaver av, drev han med stor dyktighet, og han kunne rose seg av å ha stått «bak disken i samme butikk» i over 60 år. Som forretningsmann var han med i mange foretagender innen- og utenbys. I Grimstad var han med i mange aksjeselskaper og styrever, og især gjorde han seg gjeldende innen Grimstad Handelsstands Forening og byens bankvirksomhet. Han var videre styremedlem i Selskapet for Grimstad Bys Vel og i mange år formann i Handelsstandens hjelpe- og pensjonskasse. For lokalavholdsforeningen gjorde han en stor innsats. Venner hadde han overalt og han var spesialist i brevskrivning. Hans bortgang betød et stort tap for Grimstad-distriktet.

Pieter Mulder.

A. K. Nilsens brygge som i gamle dager het Ambrosiaplassen.

Dramsevigen har rike tradisjoner

Det vi ser av havnepartiet på tegningen til venstre, er best kjent av vår generasjon som «A. K. Nilsens brygge» og før den tid «Einersens brygge». Men går en lenger tilbake het arealet «Ambrosiapladsen», oppkalt etter seilskuta «Ambrosia» på 99 kom.læster, som Anders Nilsen bygde i 1810 for Vilhelm Steenbloch Bugge i Drammen. Dog er hele området fra Lindes murgård til Dampskipsbrygga best kjent som Dramsevigen, som etter hva Grimstadboken opplyser hørte til byens eldste og viktigste skipsverfter. Den virksomhet som under Jens Nilsen og Anders Nilsens ledelse gjennom et par generasjoner utfoldet seg der, ble av grunnleggende betydning for den lille by Grimstad som vokste frem ved Skagerakkysten i begynnelsen av det 19. århundre. Grimstadmannen skipsfører Jens Nielsen, født 1732, død 1805, kjøpte i 1779 Dramsevigen etter at han først i 1775 av ytre Bies eier hadde festet en del av eiendommen, og begynt med skipsbyggeri. I 1865 kjøpte Jens Tellefsen Ugland en parsell av Dramsevigen strandtomt hvor han på tre beddinger i de følgende to år bygget barkene «Jens Nielsen», «Viking» og «Agder», etter hans mester Peder Andersens tegninger. Dermed ble det slutt med skipsbyggeriet i Dramsevigen. I 1870 kjøpte Grimstad kommune eiendommen av Jens Tellefsens konkursbo og la den ut til fiskebrygge.

I fem-året 1827 til 1831 ble det i Grimstad bygget 27 skip på tilsammen 850 kom.læster.

La oss da til sammenlikning nevne litt om våre dagers skipsfart. I sommer lå det 4 båter på tilsammen 49 475 tonn dødvækt på Grimstadfjorden og i Vikkilen. Det var rederiet J. M. Uglands «Lisita» 13 500 tonn dw., og «Vivita» 10 300 tonn dw. samt Norsk Skipsopphugnings Co.s «Husvik» 10 000 tonn dw. og «Polyrover» ex «Thorhild» 15 675 tonn dw. «Polyrover» er det største skip som noengang har ligget på Grimstadfjorden.

Håkallen

Av årsberetningen vil det fremgå at Selskapets siste ervervelse er HÅKALLEN, som ble kjøpt av ingeniør E. Johannessen.

Håkallen (det er vel opprinnelig Håø-kalven) ligger vestenfor Håø, ut mot det åpne havet. Det går an å komme til den uten å gå utenskjærs gjennom det smale sund mellom Håø og Sundholmen. Der er det nå mudret en renne, så med noen forsiktighet går det godt an å komme gjennom. Når en er kommet gjennom denne renne kommer en ut på dypt vann i, hva formodentlig er den såkalte DANSKE-bukt, hvor Danmarks-farerne i krigsårene 1811—14 søkte inn når de kom fra Danmark med sin dyrebare last av korn og matvarer. Derfra ble de så fordelt utover i distriktene og derfra startet Danmarks-farerne igjen på ny tur.

Utenfor Håkallen er endel skjær med stygge grunnbrott og mange skip har funnet sin bane der. Når stormen raste og strømmen gikk strid var det uhyre vanskelig å komme forbi eller inn Rivingdypet eller Klauholmsund for å søke trygg havn inne på Groosefjorden. Det er ikke så umulig at Ibsen, når han i sitt dikt om Terje Viken taler om Gjeslingen har ment båene utenfor Håkallen. Det synes å passe inn i diktet. Han har så kalt dem med et navn han husket.

Fra gammelt av fortelles om at et hollandsk skip, antagelig et krigsskip, ble slått i stykker derute og fra dette er det i årenes løp drevet meget i land. Bl. a. er det under stormene kastet opp mange mynter som sammen med mergelen er havnet i de forskjellige små groper. I den vakre og greie lagune som er mellom Håkallen, Sundholmen og Stangholmen er det i de senere år tatt opp en masse mergel, som etter sigende skal være vasket inn fra havbunnen utenfor. Noe av den er kanskje kommet den vei, men det sannsynligste er nok at det i lagunen i sin tid har vært østersbanker og en masse av andre skjell, som så i tidens løp er vasket i stykker og har dannet mergellaget.

Utenfor Stangholmen ligger forresten et vrak som kan sees når vannet er klart. Ingeniør Johannessen så en gang en leder (trapp) på havbunnen. Han tenkte på å ta den opp, men det ble ikke noe av det. Han så også svære planker som så ut til å være dekkplanker på et fartøy.

Havet har skyllet opp adskillig mergel i mange av jettegrytene, og også i den lille innsjøen som er på utsiden. I denne er det et ganske fantastisk liv av alger og små infusjonsdyr. På holmen forøvrig er det også en mangfoldighet av forskjellige blomster og planter, men noen trær kan ikke vokse der ute. Det blir altfor værhardt, så det som finnes av trær er lite og forkrøblet.

For sportsfiskere og for krabbetakere er det utmerket på Håkallen og de som tar seg en tur ut til den en sommersøndag f. eks. vil sanne at Håkallen er en storartet tilvekst til Selskapets andre utfariststeder.

geg.

Årsberetning 1958

Selskapet for Grimstad Bys Vel

Styret har i 1958 bestått av G. E. Gundersen, formann, Birger Morholt, nestformann, Kristen Mørland, Johan Fr. Lehland og Per Tønnevold.

Det har vært avholdt 5 styremøter og formannen har konferert med styrets medlemmer enten personlig eller pr. telefon i forskjellige saker.

I årets løp er tilkommet 1 livsvarig og 3 årsbetalende medlemmer, mens 2 livsvarige og 1 årsbetalende er avgått ved døden og 3 årsbetalende er fraflyttet. Medlemstallet er således nå 104 livsvarige og 246 årsbetalende medlemmer.

Det tidligere av generalforsamlingen vedtatte salg av endel av Binabbområdet til Grimstad kommune er nå gjennomført og kjøpesummen kr. 12 000,— er betalt.

Etter tilbud fra ingeniør E. Johannessen besluttet styret å kjøpe hans eiendom «Håkallen» i Landvik for kr. 9 000,— heri inkludert endel inventar i den derværende hytte. For ikke å ha noen slags hindringer for adgangen til og avbenyttelsen av dette sjelden greie utfartssted besluttet styret å selge hytten til fraflytting. Den ble solgt for kr. 1500,— så den reelle kjøpesum ble kr. 7 500,—. Kjøpesummen ble dekket ved kr. 2 000,— av bankmidler og kr. 5 500,— av salgssummen for Binabbområdet. Resten av salgssummen kr. 6 500,— er medtatt i regnskapet.

Fra skipsreder Jørgen Bang hadde Selskapet den glede å motta skjøte på matr. nr. 19 Lillesandsveien — tomten mellom Lillesandsveien/Grooseveien og veien langs Kirkeengen — som gave. Styret mottok med takk denne gave og godtok de av skipsreder Bang satte betingelser for gaven: at tomten ikke skal bebygges og at den skal opparbeides og behandles parkmessig. Videre at Selskapet hvis det noen gang blir aktuelt å gjenreise Ibsenhus I (som nå er lagret) da

skal stille tomten til disposisjon for dette øyemed. Kommunen og treplantningskomitéen er med i å opparbeide parken.

Regnskapene for legatene er av regnskapsføreren, Grimstads Sparebank, gjennom Agder Stiftsdireksjon innsendt til Sosialdepartementet. Av legatrentene for de 3 legater er innbetalt kr. 2402,— til kassereren, mens det 4. legats renter er utbetalt overensstemmende med statuttene.

Disponibelt beløp i regnskapet er kr. 2 813,82
 Resten av salgssummen for Binabbparsellen « 6 500,—

—————
 tilsammen kr. 9 313,82

som styret foreslår fordelt slik:

Kr. 1 000,— til Treplantningskomitéen,
 « 1 000,— til —«— til beplantning m. v.
 « 1 000,— til Bymuseet
 « 2 000,— til Skjærgårdskomiteen
 « 4 313,82 til Disposisjonsfondet.

Grimstad, 10. mars 1959.

G. E. Gundersen. B. Morholt. Kristen Mørland.

Johan Fr. Lehland. Anders Olsen.

Årsberetning for Ibsenhuset og Grimstad Bymuseum 1958

Ibsenhuset og Grimstad Bymuseum har i 1958 hatt besøk av 3583 personer, og av navnene i Fremmedprotokollen ser en at også mange utenlandske turister har viet Ibsenmuseet sin oppmerksomhet, f. eks. danske, svenske, tyske, engelske, franske, hollandske og amerikanske. Professor Frederick Danesbury Smith fra Dallas, Texas, USA, uttalte seg meget begeistret om Ibsenmuseet og det gamle apotek, og spesielt fant han vaktstuen hvor Henrik Ibsen skrev sitt første drama «Catilina», inspirerende.

Bymuseet har i årets løp fått endel gaver: Et dekorasjonshorn som i sin tid har tilhørt konditor Petter Johansen og hans far Ole Johansen. En skilpadde av tre, antagelig engang tilhørt Thomas Crawford. En gammel salmebok. Alt gaver fra fru Gunda Hansen. En har også fått forskjellig fra M. P. Mollands dødsbo.

Vaktmesterleiligheten i 3. etasje er kostet på, og fremtrer nå i meget pen stand. Som kjent er det Grimstad kommune som eier huset og begge museer. Som styre har fungert G. E. Gundersen, Birger Morholt, Johan Fr. Lehland.

Grimstad Kommunale Treplantningskomité Årsmelding for 1958

Treplantningskomiteen har i det forløpne år fortsatt sitt arbeid for å få det så pent som mulig i anleggene. Mye tid går med til å holde anleggene i ordentlig stand. Særlig krever gressplenene regelmessig klipping, og de må passes med vaning, når det er tørt.

Treplantningskomiteen får stadig nye oppgaver å arbeide med, og det trekkes inn nye grønnanlegg med blomster og busker som i høy grad er med på å forskjønne byen.

Arbeidet i parkene begynte 9. april og sluttet 28. november. Foruten parkvesenets faste folk ble det tatt inn en yngre mann til hjelp i vårsesongen.

Ved nedgangen til det nye parkområde på nordvestsiden av Kirkeheia ble det i vår plantet ferdig et nytt steinparti. Her ble plantet forskjellige låge stauder og busker mellom steinene, og i rabatten langs veien er plantet selvklatrende villvin for å dekke fjellet.

I skråningen, hvor det er plantet Berberis, er satt opp en steinkant rundt sitteplassen for å holde jorden på plass, og foran benken er lagt heller.

I det åpne partiet i furuplantningen på sydsiden av Kirkeheia er plantet buskroser. Et nytt felt ble ryddet i høst og her skal plantes en ny gruppe med buskroser til våren. Det var nødvendig å ta bort gamle, tørre greiner og pynte på furuplantningen. Buskroser passer godt foran buskfuruen.

Jorden som var i buskgruppen foran kirken er fjernet og erstattet med ny jord. Den påfylte jord var svært dårlig, så det var nødvendig å tilføre god matjord for å få full glede av plantningen. Bedet skal legges om til våren, og den gamle plantningen vil bli supplert med noen nye planteslag.

I høst ble det øvre parti i steinbedet på sydsiden av Kirkeheia ryddet og gjort i stand til planting. Her vil det bli lagt inn noen flere stein i skråningen og plantet nye stauder og busker til våren.

I skråningen rundt den åpne plassen ved oppgangen til kirken er plantet Rosa rugosa. Kommunen skaffet jord til planeringen og betalte plantene.

Tomten ovenfor Ibsenhuset er planert og kjørt på jord av kommunens folk. Her skal anlegges en mindre plen med blomster og en gruppe med forskjellige prydbusker til våren. I år ble det bare plantet Pelargonium og Fuchsia, da det ble for sent å gjøre anlegget ferdig.

I Ibsenhagen ble det foretatt planering og opprydding i skråningen mot Arendalsveien. Kommunen holdt bil og kommunens folk var behjelpelig med arbeidet.

Langs gjerdet i Ibsenhagen ble plantet hekk av Spirea froebelii som skal vokse fritt uten klipping. På terrassen ble plantet en rabatt med Petunia og to lave sorter av Blomkarse. Her er jorden vannsyk og dårlig, så plantene har vanskelig for å trives og blomstre rikt.

Partiet langs Arendalsveien ble pusset opp i anledning kongebesøket.

Den elektriske kabel på Kirkeheia ble ført opp til Saluttplassen i vår, men foreløpig er bare 2 lamper i bruk. Det har vist seg vanskelig å finne det rette sted for lyktene som skal flombelyse Minnesmerket.

Veien som fører opp fra Arendalsveien til kirken ble gjort i stand i høst. Her ble kjørt på leire og grus, da veiene var i en dårlig forfatning.

I de mest trafikkerte veiene på Kirkeheia er det kjørt på makadamsingel, da de var i dårlig stand etter gravingen i høst. Kommunen har skaffet singel og kjørt flere billass jord til Kirkeheia. Byingeniøren skylder vi stor takk for utmerket samarbeid og god hjelp i året.

På Kirkeheia er det foretatt tilbakeskjæring av en del eldre trær for å få bedre utsikt over fjorden og tynnet busker som var for tette.

Furuplanten og barlinden ved eiketrappen er skåret tilbake, da trappeoppgangen var blitt altfor smal.

I anlegget på nordsiden av kirken er det satt opp en kant av gatestein foran buskplantingen og stauderabatten. Det er kjørt på ny jord i rabatten ved veien og her skal det plantes Potentilla og lave Spirea til våren. Stauderabatten skal også legges om for å

fjerne røtter fra lindetrærne og skaffe plantene bedre voksebetingelser.

I Bankparken ble det gamle staudebedet ryddet og i stedet ble plantet grupper av forskjellige prydbusker.

Bedet i Dahlske skole er satt i stand igjen etter byggingen og skal plantes ferdig til våren.

I bedet rundt veiviseren på Lillesandsveien er plantet Frensham klaserose. Rosene har kommunen betalt.

Fra Grimstadfrø A/S har Treplantningskomiteen mottatt et parti blomsterløk som er lagt i rabatten på Arendalsveien og i Ibsenhagen. Treplantningskomiteen vil få rette en takk til firmaet for blomsterløken som ble gitt til parkene.

Treplantningskomiteen har skåret pæretreene på Lillesandsveien, men det øvrige stell er overlatt til de private hageeiere.

Det er som vanlig plantet forskjellige sommerblomster og utplantningsblomster for å ha rikt blomsterflor hele sommeren.

Benkene er malt, men det trengs nye benker da flere av de gamle er så dårlige at de snart må skiftes ut.

Det ser ut til å bli et nytt grønnanlegg mellom Lillesandsveien og Grooseveien. Byselskapet har fått arealet av skipsreder Jørgen Bang, og det er giverens ønske at det skal legges ut til park. Det er søkt samarbeid med kommunen for å få hjelp til rydding og grøfning før en går i gang med selve anlegget.

Bygartneren har i året utarbeidet 7 plantningsplaner.

Treplantningskomiteen har i 1958 hatt vedlikehold av Bankparken, hageanlegget ved Sjømannshjemmet og Grimstad Gamlehjem.

Det har forekommet tyveri av blomster, men ellers har folk stort sett oppført seg pent i parkene.

K. Dyvik.

Per Tønnevold.

R. Aalvik.

Årsberetning 1958 for Skjærgårdskomiteén

Styret for skjærgårdskomiteén har vært G. E. Gundersen, K. Dyvik og T. Bang.

Det har i årets løp vært mange konferanser pr. telefon og personlige mellom styrets medlemmer og også endel befaringer.

Utfartsstedene på holmene har vært ettersett og endel rydding er gjort. Bryggen på Store Hampholmen har holdt seg godt, men bryggen på Ytre Maløya har isen løftet i den ene ende, så den må ordnes igjen i dette år.

Ytre Maløya er meget godt søkt sommeren gjennom både av folk fra byen og distriktene og ikke minst fra teltliggere som kommer i båt både fra øst og vest — spesielt kanskje fra Vest-Agder og Telemark.

Det er et stort aber med holmene våre: vi har ikke noen brønner derute. På Ytre Maløya er det ikke vanskelig å få gravet en god brønn. På Store Hampholmen skulle det også være gode muligheter for å få brønn. Men det vil koste endel og våre midler er meget begrenset.

På Ytre Maløya skulle vi ha skutt vekk en liten fjellnabbe, så vannet fra den store myren kunne få avløp til sjøen. Vi grøftet den for noen år siden etter anvisning fra skogmester Sætrang, men avløpet ble for grunt. Vi ser forsåvidt resultater av grøftingen, idet det er begynt å komme opp endel trær, men når vi får avløpet i orden, vil vi kunne plante ut endel der. Skogmester Sætrang anbefalte Sitkagran som det beste.

Marivoll med Osterskilen er det mest søkte utfartssted og det er også der det meste arbeid blir gjort. Marivoll er jo tilgjengelig både fra land og sjø og det er tusenvis som søker utover fra tidlig på våren til langt på høsten. Og etter uttalelser fra mange av gjestene har vi fått ryddet og ordnet det ganske bra derute.

Ytre Marivoll er blitt mere og mere søkt, både av våre og av teltliggere. Vi har derfor søkt Grimstad og Fjære kommune om tilskudd til 2 nye avtreder og en brønn samt til å forhøye veien

langs stranden ca. 1 fot. Veien er som alle vet for lav slik at høyvannet og nordvesten sammen skyller vekk all fylling, som vi fyller på hver eneste vår. Veien ble lagt under krigen og den kan nok trenge noe forbedring. Vi søkte kommunene om kr. 4 000,— og kr. 3 000,—. Vi hadde et anslag på midtpartiet av veien og det pluss hva vi antok brønnen og avtredeene ville koste, dreiet seg om ca. kr. 9000,—. Nå bevilget begge kommuner kr. 2 000,—, tilsammen kr. 4 000,—, så vi antar at vi med disse penger får opp avtredeene og får gravet brønnen. Veien får da utstå til vi kan reise penger til dette for oss så viktige arbeid.

Pumpen på brønnen i Osterskilen måtte skiftes ut i 1958. Den var bare 2 år, men den blir jo brukt adskillig tusen ganger, så den slites fort.

Svømmerne har også i 1958 hatt treningsleir og Aust-Agder Idrettskrets sommerleir i Osterskilen. Den store holla i badestranden er nå fylt igjen. Vakthold og rydding i Osterskilen er det som forårsaker de største utgifter. Det er mudret endel langs veien og bryggene og endel av fyllmassen er brukt til å fylle på veien. Det er for om mulig å spare den årlige tilbakevendende utgift med fylling vi har foreslått å høyne veien endel.

På broen er endel sviller utskiftet. Der er fremdeles noen igjen av de første sviller, men endel av dem blir skiftet ut nå i våres.

På Binabben er oppgangen fra Arendalsveien satt i stand og noen av benkene er fornyet. Dessverre viser det seg at enkelte av dem allerede er så maltraktert at vi også i år må reparere dem.

Det er vår plan nå å fortsette veien fra Eigene videre rundt selve toppn.

Det fremgår av regnskapet hvordan de midler komitéen rår over, er anvendt. De blir som regel i snaueste laget og derfor har vi henvendt oss til de kommuner, hvis innvånere har mest nytte av utfartsstedene våre, med anmodning om bidrag til driften. Og i betraktning av de uvurderlige fordeler som befolkningen i og omkring Grimstad har ved at Selskapet har sikret disse utfartssteder for fri og uhindret adgang for hvem som helst, tror vi at de penger kommunene yter til dette formål er vel anvendt.

Grimstad, 5. februar 1959.

Selskapet for Grimstad Bys Vels skjærgårdskomit .

G. E. Gundersen.

K. Dyvik.

Tengel Bang.

Selskapet for Grimstad Bys Vels Skjærgårdskomit .
REGNSKAP FOR 1958

INNTEKT:		An gjeld fra 1957	UTGIFT:
An tilskudd fra Selskapet	kr. 1500,—	« rydding og tilsyn m. v. Marivoll	kr. 651,40
« tilskudd fra Grimstad kommune	« 3250.—	« tilsynsmann	« 2135,40
« div. grunnleier	« 420.—	« Osterskilen	« 225,—
« bryggepenger	« 90,—	« Gr.stad Tr.kasse	« 191,42
« andre leieinntekter	« 70,—	« slått jordene	« 122,—
« teltpenger	« 955,—	« materialer Rosseknb.	« 45,—
« innvunne renter	« 21,55	« sprengningsutgifter veiene	« 259,34
		« mudringsutgifter	« 694,45
		« Grefstads Jernv�rehandel	« 133,52
		« Hans Hanssen A.s	« 162,69
		« L. Rejersens Eftf.	« 8,80
		« Rosland p�visn. vann	« 30,—
		« Ves�ens b�tbygg. repr.	« 63,33
		« Gr.stad St�peri og Mek. Verksted	
		1 pumpe	« 96,58
		« annonser	« 16,25
		« renter av utleggscto.	« 26,98
		« telef., porto m. v.	« 21,70
		« Balanse	« 1422,69
	kr. 6306,55		kr. 6306,55

1959.

Jan. 1. An beholdning

kr. 1422,69

Grimstad 13. januar 1959.

G. E. GUNDERSEN

Revidert og funnet i orden.

Finn Christiansen.

Grimstad, 29. januar 1959.

P. Svendsen.

Selskapet for Grimstad Bys Vel. Regnskap for 1958.

Utgifter.		Inntekter:	
An Selsk. utgifter	kr. 630,93	An Kontingenter:	
« Utgifter Groos	« 528,65	1 livsvarig	kr. 50,—
« Rest Håkallen	« 5500,—	andre	« 726,— kr. 776,—
« Balansen kr.2813,82		« Innvunne renter	« 40,11
+ for Binabb-		« do. Anna Cathrine	
rådet kr. 6500,—	« 9313,82	Einersens fond	« 335,29
		« Leieinntekt Groos	« 420,—
		« Legatrenter	« 2402,—
		« Salgssum Binabb-	
		området	« 12000,—
	<hr/>		<hr/>
	kr. 15973,40		kr. 15973,40
	<hr/>		<hr/>

Aktiva	BALANSE-KONTO	Passiva
An Skjærgårdseicndommer	Pr. Pantegjeld Groos	kr. 5000.—
kr. 50674,25	« do. Storgaten 33	« 9000,—
andel Y.	« Disposisj.fondet	« 2801,05
Maløya 1000,—	« Til disposisjon	« 9313,82
Håkallen 2000,—	« Kapitalkonto	« 150194,84
rest do. 5500,—		
« V. Varden	« 5500,—	
« Binabben	« 6475,—	
« Storgaten 33	« 16500,—	
« K.Th.Einersens og		
hustrus legat	« 30645,76	
« Grimstads Spareb.	« 9313 82	
« Disp.sjonsfondet	« 2801 05	
« A.Ch.Einersens fond	45899,83	
	<hr/>	<hr/>
	kr. 176309,71	kr. 176309,71
	<hr/>	<hr/>

An Selsk. kapitalkto. 150194,84
 hertil 3 legater 94028,22
 Samlet kr. 244223,96

Revidert og funnet i orden.
 Grimstad, 29. januar 1959.
 Finn Christiansen, P. Svendsen.

Grimstad, 20. januar 1959.
 G. E. GUNDERSEN

K. Bjerglund Johansen

KOLONIALFORRETNING

Ved Dampskipsbryggen.

Telefon 40 640.

Johan Fr. Lehland

AGENTURFORRETNING

Telefon 40 346

Telefon 40 346

Anderssons Elektriske

Inneh.: A. Andersson & Co.

*Aut. installasjons- og radio-
forretning*

GRIMSTAD

TELEFON 40 455

Grimstad Motor- og Sportsforretning

SPORTSARTIKLER — AUT. RADIOFORHANDLER

Telefon 40 238

Grimstad Varehandel A.s

KOLONIAL OG DELIKATESSEFORRETNING ..
HAGEBRUKSPRODUKTER

Frosne varer fra egen frysedisk

Telefon 40 645

Telefon 40 645

T. Skrettings Lager

GRIMSTAD

Kraftfor, kunstgjødsel, såvarer, plantevernmidler.

Eget automtisk forblandingsanlegg.

Telefon * 4 00 66

Joh. Gundersen

GULLSMED

Grimstad- og Fjære-skjeer.

GRIMSTAD

TELEFON 40 649

G. GUNDERSEN A.S

GRIMSTAD

Telefon 41 100

Etablert 1865.

Manufaktur- og Utstyersforretning

Dame- og Herrekonfeksjon

A/S Grimstad Cementstøperi

Disp. Hans Hanssen.

Telefon 40 616

TAKSTEIN — MURSTEIN — BLOKKER — RØR

STØPESAND — PUSSESAND — SINGEL

Olav Hanssen, tlf. 40 742.

Stifoss Hanssen, tlf. 40 743

Aanon G. Hansen

Telefon 40 224.

Telefon 40 224.

UR OG OPTIKK — BRILLER

1. klasses reparasjonsverksted.

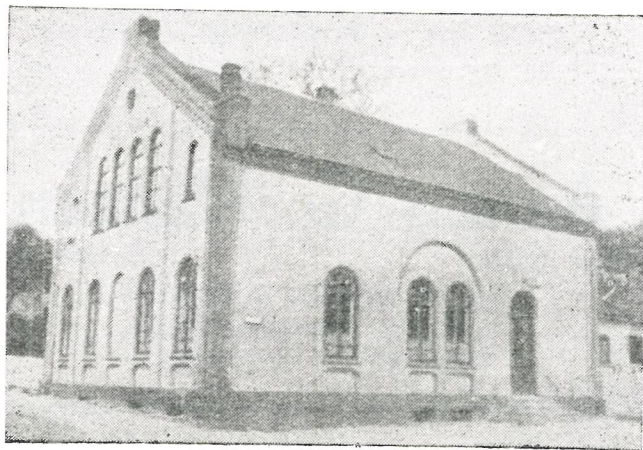
— Stort utvalg i armbåndsur. —

Grimstad Meieri

Telefon kontoret 40 470

Telefon utsalget 40 715

Alle sorter meieriprodukter

Grimstads Sparebank

OPPRETTET 1841

Innskudd – Utlån

ALLE ALM. BANKFORRETNINGER

Telefon * 4 00 80

Grimstad Trelastlager

A. K. Nilsen. — Bygningsartikkelforretning. Tlf. 40 280

HØVLEDE MATERIALER, LISTVERK, SKURLAST

Bærums og Drammens støpegods.

T. Røh-Kristensen

PAPIR- OG KORTEVAREFORRETNING

Grimstad.

Telefon 40 806

Grimstad Adressetidende

**Avisen
for
Grimstad og omegn**

104. ÅRGANG

Telefon 40 500 — 40 225

KR. GUNDERSEN

FOTOARTIKLER
BOK- OG PAPIRHANDEL

Telefon 40 595

Cigarforretningen „TRIO“

TORVET

Etablert 1904

Telefon 40 883

Grefstads Jernvarehandel A.s

Telefon 40 480

JERNVARER — VERKTØY — KJØKKENUTSTYR

MALERVARER

VANN VASK- og KLOÆKKRØR

JERN OG STÅL

Forhandler i Grimstad og omegn for
støpegods fra Jøtul og Kværner Ovnstøperi A.s.

E. Pedersen

ALT I SKOTØY OG HERREEKVIPERING

Telefon 40 216.

Grimstad.

TITT-INN

ALT I RØKESAKER

GODT UTVALG

Olaf Tønnevold & Sønner A.s

Tønnevolds Tankrederi

Grimstad

— TELEFON 4 00 47 —

D. K. TRUCHS

anbefaler sin

**KOLONIAL-, FRUKT OG DELIKATESSE-
FORRETNING**

Spesialitet: Finere kolonial.

Telefon 40 972

LAURA REJERSENS EFTF.

ANBEFALER:

Jernvarer, bygningsartikler, malervarer, kortevarer, jern,
stål og plater, støpegods, sportsartikler, presang-
gjenstander, tauverk, fiskeredskaper, redskaper for
hagebruk og jordbruk, petroleum og frøvarer.

Telefon 40 898.

Telefon 40885.

Håndverkernes Sparekasse

TELEFON 40 638 — GRIMSTAD

ALLE ALMINNELIGE BANKFORRETNINGER**Jørgensens Rederi A.s**

GRIMSTAD

— Telefon 40 600 —

**GRIMSTADFRO
KVALITETSFRO**

Grimstad Gartneri A.s

Telefon: Hovedkontor * 4 00 00

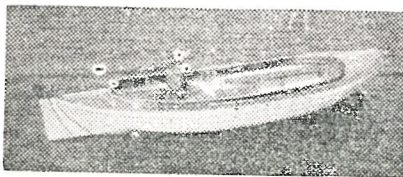
Blomsterutsalg 4 00 05

Kristen
Morland

JØRGENSEN & VIK

BÅTBYGGERI

Telefon 40 696 — Telegramadresse: ICI — Grimstad.

Skipsbåter — Lystbåter — Bruksbåter

i tre, aluminium og plast.

Alf Olsen

1. klasses kolonial- og delikatessforretning

— Telefon 40 229 —

Alt til kontoret:

Møbler — Rekvizita — Gummitempler — Trykksaker

FYLLEPENNER i stort utvalg. — Eget verksted.

Utgiver av «Grimstad-kalenderen»

LEIF DALENS BOKHANDEL

Telefon 40 525 — Grimstad

Telefon 40 616 — Hanssen privat 40 633 — Grimstad
Olav Hanssen, tlf. 40 742 — Stifoss Hanssen, tf. 40 743

Th. Terjesen

JERNVAREHANDEL

Isenkram-, kortevare- og kjøkkenutstysforretning

En gros og detalj.

Spesialitet: MALERVARER

Telegramadresse: Terjesens.

Telefon 40 958

Manufaktur – Trikotasje***Gustav Gundersens Eftf.***

(SIGNE SIMONSEN)

Telefon 40 670

Grimstad

ET HYGGE­LIG HJEM

får De først når De har koselige og pene

MØBLER

Stikk innom og se hva vi kan by Dem!

Agdermøbler & Musikk

— Telefon 40 542 —

F. K. ESKEDAL & CO.

ELEKTRISK FORRETNING

Telefon 40 544

Grimstad

A.S TOBAKK

SPECIALFORRETNING I RØKESAKER

Telefon 40 649 — Grimstad

TELEFON 40 230

Tore Sam. Berg

BAKERI OG KONDITORI

Telefon 40 312

Etablert 1924

Støtt opp om

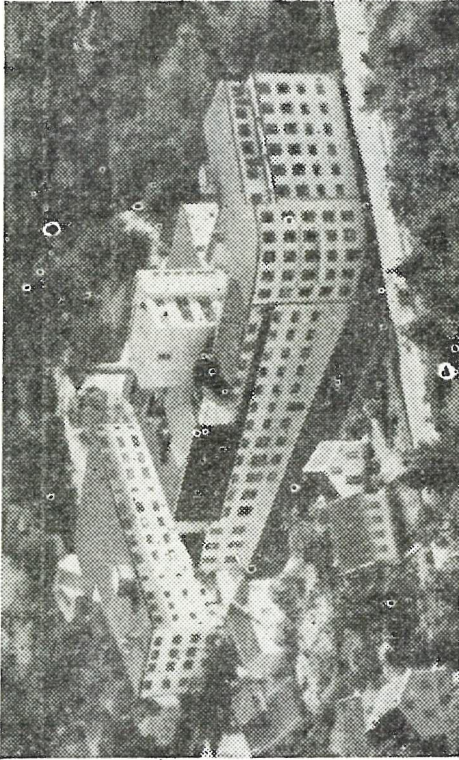
Selskapet for Grimstad Bys Vel

Bli medlem! Kontingent kr. 3,— pr. år.

Livsvarig min. kr. 50,—

Den norske Creditbank
Grimstad

Grimstad Konservesfabrik

Tønnevolds Rederi A.s

Grimstad

TELEFON * 4 00 53

J. M. UGLAND & CO. A.S

GRIMSTAD

Tlf. 4 00 40. Telex Kristiansand S. 6530. Telegr.adr.: «Ugland»

A/S UGLANDS REDERI

SKIPS A/S KYSTEN

Disponerer 11 skip samt 3 nybygningskontrakter.

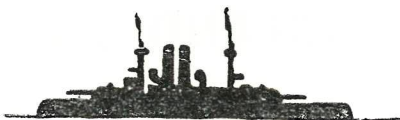
A.S NYMO FABRIKKER

Mekanisk verksted, utfører maskin, stål, elektriske reparasjoner etc. på skip i havn og på reiser, samt oppdrag for industrien.

Leverer og installerer anoder i tank, bulk og lasteskip.
Utmerket opplagshavn ved Grimstad.

Vennligst kontakt oss med Deres problemer.

Telefon Grimstad 40120.

**OPPHUGNINGSVIRKSOMHET
HANDEL MED JERN
OG METALLER**

Norsk Skipsopphugnings Co. A.s

Heri opptatt

Stavanger Skibs
Ophugnings Co. A/S
Etabl. 1903

Grimstad
Ophugnings Co. A/S
Etabl. 1932

Grimstad

